

Prof. Jeffrey D. Sachs

Jeffrey D. Sachs Columbia Üniversitesi'nde Sürdürülebilir Kalkınma, Sağlık Politikaları ve Yönetimi Profesörü ve Yeryüzü Enstitüsü Direktörüdür. Ayrıca Birleşmiş Milletlerin Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı'nın da direktörüdür.

Artık hepimiz iklim sığınmacısıyız

Amerikalıların büyük bir çoğunluğu küresel ısınma ile mücadele etmek, Paris İklim Anlaşması'nda kalmak ve yenilenebilir enerjiye geçmek istiyor. Fakat dar ve cahil elit Amerikalılar insanlığın geri kalanını siyasi bir çöle amaçsızca mahkum ettikçe, hepimizin kendimizi kaçıış olmayan bir çölde bulma ihtimalimiz çok daha yüksek.

Modern insan tek iklimli Holosen denen bir çağda doğdu ve Antroposen denen farklı bir çağa geçti. Ama bu yeni ve tehlikeli vahşi doğada insanlığa liderlik eden Musa değil, daha ziyade bilimi inkar edenler ve çevre kirleticilerden oluşan bir çete insanlığı daha da büyük bir tehlikeye götürüyor. Hepimiz iklim sığınmacısıyız ve güvenliğe giden bir yolun çizelgesini çıkarmamız lazım.

Holosen 10 binden fazla yıl önce başlamış olan ve bildiğimiz kadarıyla elverişli iklim şartlarıyla insan uygarlığını destekleyen jeolojik bir evre. Antroposen insanlığın daha önce hiç deneyimlemediği yeni jeolojik bir çağ. Yeryüzü sıcaklığı kaygı verici bir şekilde Holosen sırasındaki sıcaklıklardan çok daha yüksek durumda. Bunun sebebi de insanlığın kömür, petrol ve doğalgaz yakarak ve dünyanın ormanlarını ve yeşil alanlarını ayırım gözetmeden çiftlik ve meralara dönüştürerek atmosfere saldığı karbondioksit.

İnsanlar bu yeni çevrede ki daha da kötüsü henüz olmadı acı çekiyor ve ölüyor. Geçen Eylül ayında Porto Riko'da meydana gelen Maria Kasırgası'nda dört binden fazla kişinin hayatını kaybettiği tahmin ediliyor. Bu güçlü kasırgalar çok daha sık gerçekleşmeye başladı ve büyük fırtınalar daha fazla sele yol açıyor. Okyanusta ısınan suların artan ısı transferi ve sıcak havada bulunan daha fazla nem, deniz düzeylerindeki yükseliş tüm hava olayları, insanın tetiklediği iklim değişikliğiyle daha aşırı hale geldi.

Orman yangınları öfke saçıyor

Sadece geçen ay 90'dan fazla kişi Atina'da kuraklık ve aşırı sıcakların tetiklediği korkunç bir orman yangınında yok oldu. Büyük orman yangınları bu yaz Kaliforniya, İsveç, Birleşik Krallık ve Avustralya da dahil diğer sıcak ve yeni yeni kurak yerlerde öfke saçıyor. Geçen yıl Portekiz mahvolmuştu. Bu yaz dünyanın bir çok yerinde hava sıcaklıkları tarihi rekorlarını tazeliyor.

İnsanlar Holosen çağın sınırını, tüm uyarıcı işaretlere karşın korku filmindeki bir karaktermiş gibi görmezden gelerek hızlı bir şekilde geçti. 1972'de dünya hükümetleri Stockholm'de bir araya gelip büyüyen çevre

Küresel bir hedefle başlayan yeni bir politikaya ihtiyacımız var: Paris Anlaşması taahhütlerini yerine getirerek, bio çeşitliliği koruyarak, her yıl milyonlarca insanı öldüren kirliliği azaltarak, gezegenin ve insanların çevre güvenliğini sağlamak... Yeni politika bilimsel ve teknoloji uzmanlarını dinleyecek, kendi çıkarlarını düşünen iş dünyası liderlerini veya narsist politikacıları değil.

riskleriyle mücadeleyi tartıştı. Konferans öncesinde Roma Klübü "sürdürülebilir" büyüme yörüngesi ve çevresel ani yükselme risklerini ilk kez dile getiren "Büyümenin Sınırları" yayımlandı.

Bundan yirmi yıl sonra uyarı işaretleri Birleşmiş Milletler'e üye devletlerin bir araya geldiği Rio De Janeiro Yeryüzü Zirvesi'nde tekrar yandı. Zirvede "sürdürülebilir kalkınma" konsepti ele alındı ve insanın tetiklediği iklim değişikliğini durdurmak, bio çeşitliliği korumak ve toprak bozunumu ve çölleşmeyi durdurmak için üç büyük anlaşma imzalandı.

ABD, çabaları görmezden geliyor

Dünyanın en güçlü ülkesi ABD'nin 1992 yılından sonra üç anlaşmadan da gösterişli bir biçimde çıkması, diğer ülkelere bu konudaki çabalarını azaltabilecekleri sinyali verdi. ABD Senatosu iklim ve çölleşme anlaşmalarını onaydı, fakat uygulanması için hiçbir şey yapmadı. Hatta biyolojik çeşitliliği koruma yasasını onamayı reddetti, çünkü batı eyaletlerdeki Cumhuriyetçiler, toprak sahiplerinin mülkleri üzerinde herhangi uluslararası bir anlaşmanın müdahalesi olmadan istediklerini yapma hakkı olduğunu savundu.

Daha yakın bir dönemde, Eylül 2015'te dünya Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri koydu ve Aralık 2015'te Paris İklim Anlaşması imzalandı. Fakat ABD yine Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ni bilerek görmezden geldi, hükümetlerin uygulama çabaları açısından G-20'de son sıralarda yer aldı. Başkan Donald Trump ise ABD'yi Paris İklim Anlaşması'ndan olabilecek en erken tarih 2020'de geri çekmek istediğini duyurdu, anlaşma imzalandıktan sadece dört yıl sonra...

Daha kötüsü ise yolda. İnsan kaynaklı karbondioksit artışı henüz tam ısıtıcı etkisine ulaşmadı bunun da sebebi okyanus sıcaklıklarına olan etkilerdeki gecikme. Önümüzdeki yirmi otuz yıl boyunca sıcaklıklar bugünkü karbondioksit seviyelerine göre (408 parça/milyon) hala 0.5 Celcius ısınma olacak. Fosil yakıtların kullanımı hiçbir şey olmamış gibi devam ettiğinden yoğunluk da artacak. Paris Anlaşması'nın sıcaklık artışını sanayi öncesi döneme göre "2 derecenin altında" tutma hedefine ulaşmak için kömür, petrol ve doğalgazdan 2050 yılına kadar yenilenebilir enerjiye geçilmesi, ormansızlaşmadan yeniden ormanlaştırmaya, bozulan toprakların tedavisine geçilmesi gerekir.

Peki insanlık neden devamlı aptalca kesin bir trajediye doğru dalıyor? Bunun en büyük nedeni siyasi kurumlarımızın

ve dev şirketlerimizin artan tehlike ve zararı bilerek ve isteyerek görmezden gelmesi. Siyaset gücü ve koltuktaki ödemeleri elde etmeyle ilgilidir, sorunları çözmekle ölüm ve kalım meselesi çevre sorunlarını çözmekle ilgili değildir. Büyük bir şirketi yönetmek paydaşların değerini artırmakla ilgilidir, gerçekleri anlatmak veya gezegenin büyük tehlikelerinden kaçmaları gerektiğini anlatmakla ilgili değildir. Kâr amacı güden yatırımcılar büyük medya kuruluşlarının da sahibi ya da en azından reklam bütçeleriyle medya kuruluşlarını etkiliyor. Çok küçük ama çok kuvvetli bir grup fosil yakıtlara dayalı bir enerji sistemini insanlığın bugün ve gelecekte giderek büyüyen bir tehlikeye atma pahasına elinde tutuyor.

Trump, Koch Industries gibi çevre suçlularının katkılarıyla seçim kampanyasını finanse eden Kongre Cumhuriyetçileri tarafından kısırlanan, kirleticilerin isteklerini yerine getiren aptalların sonuncusu. Trump ABD hükümetini sistematik bir şekilde ulaşabildikleri tüm çevre düzenlemelerini dağıtan sanayi lobicileriyle doldurdu. Son olarak Trump Dow-Chemical gibi mega bir kirleticinin avukatlığını yapmış bir avukatı Çevre Koruma Ajansı Süper Fonu toksik temizleme programının başına atadı. Böyle bir şeyi uyduramazsınız.

Yeni politikaya ihtiyacımız var

Net küresel bir hedefle başlayan yeni bir politikaya ihtiyacımız var: Paris Anlaşması taahhütlerini yerine getirerek, bio çeşitliliği koruyarak, her yıl milyonlarca insanı öldüren kirliliği azaltarak, gezegenin, insanların çevre güvenliğini sağlamak... Yeni politika bilimsel ve teknoloji uzmanlarını dinleyecek, kendi çıkarlarını düşünen iş dünyası liderlerini veya narsist politikacıları değil. İklim bilimciler artan tehlikeleri ölçmemizi mümkün kılacak. Mühendisler 2050 itibarıyla sıfır karbon enerjeye geçişi nasıl hızlandıracağımız konusunda bilgilendirecek. Ekolojistler ve tarım bilimciler daha az toprakta ormansızlaşmayı durdurarak ve bozulmuş toprakları onararak nasıl daha fazla ve iyi mahsul üretebileceğimizi gösterecek.

Böyle bir politika mümkün. Aslında kamuoyu bunun için yanıp tutuşuyor. Amerikalıların büyük bir çoğunluğu örneğin küresel ısınma ile mücadele etmek, Paris İklim Anlaşması'nda kalmak ve yenilenebilir enerjiye geçmek istiyor. Fakat dar ve cahil elit Amerikalılar, insanlığın geri kalanını siyasi bir çöle amaçsızca mahkum ettikçe, hepimizin kendimizi kaçıış olmayan bir çölde bulma ihtimalimiz çok daha yüksek.